

456.

Bruno, episcopus Olomucensis, Alberto presbytero, ordinis Praemonstratensis, ecclesiam in [Kostelni] Myslová, in qua monasterium Geracense ius obtinet patronatus, confirmat.

In Kroměříž 1265 sept. 23.

5

Autographum in membrana scriptum in archivo monasterii in Geras (sign. num. 17) asservatur (A).

Ed: Mayer, *Urkunden des Präm. Stiftes Geras*, pag. 37 num. 16 (ex A).

Reg: *Reg II*, pag. 191 num. 498. — Žák, *Das Stiftsarchiv in Geras*, pag. 7 num. 17.

10 Lit: Žák, *Doplňky dipl. mor.*, pag. 292 num. 6 (corr. lect.). — KK, pag. 161 (chartae origo).

Scriba: B 1 = Conradus, notarius episcopi. Cf. *Exempla script.* num. 2 b, 4.

Dictator: Conradus, notarius episcopi.

Vide: II. 2 b, Bruno episcopus (TT), Conradus notarius (DD).

Bruno, dei gratia episcopus Olomucensis, dilecto in Christo Alberto presbytero,
 15 ordinis || Premonstratensis, salutem in Domino. Cum dilectus nobis magister
 Io.¹ Znoemensis^a || archidiaconus, ad ecclesiam in Mizlawe, nostre diocesis, te nobis
 presentaverit, cum || ad eandem sibi per...² abbatem de Geras, ordinis Premonstraten-
 sis, Patauiensis diocesis, qui in ipsa ius obtinet patronatus, tamquam loci archidiacono
 fueris presentatus, nos ad petitionem et presentationem ipsius dictam tibi ecclesiam
 20 de Myzlawe confirmamus et administrationem spiritualium tibi conferimus ad eandem,
 presentes super hoc tibi litteras sigilli nostri roboratas munimine in testimonium
 concedentes. Datum in Cremeser in crastino beati Mauricii, anno Domini
 M^oCC^oLXV^o.

25

Sigillum: Brunonis, episcopi Olomucensis, scidula membranacea ex autographo ipso scissa
 fragmentum tantum dependet. Cf. *Sigilla in CDB IV.* 2, num. 12.

457.

Přemysl Otakarus II., rex Bohemiae, dux Austriae et Stiriae marchioque Moraviae,
 novellam plantationem civitatis Polička Conrado de Limberk committit.

Apud Nižbor, apud Pragam 1265 sept. 27.

30

Apographum chartae vidimatio a magistris civium et consulibus civitatum Hradec [Králové],
 Chrudim et Vysoké Mýto s. l. et d. a. 1508 data continet, in qua textus eius confirmationibus
 a regibus Venceslao IV., rege Romanorum etc., in Žebrák 1392 iul. 10 (CIM II, pag. 838
 num. 651) et Vladislao, rege Bohemiae etc., Pragae 1474 febr. 25 (CIM III, pag. 605 num.

456. ^a) Scriba primum ,P' scripsit, quod per rasuram in ,Z' correxit A.

35

¹) Johannes. — ²) Ulricum.

356) *datis inclusus asservatur. Vidimationis antedictae autographum in membrana scriptum in archivo civitatis Polička (sub dato suo) asservatur (B). — Aliud apographum exstat in confirmatione Mariae Theresiae, Romanorum imperatricis, Viennae 1747 nov. 7 data, cuius confirmationis apographum in eodem archivo asservatur (C). — Aliud denique apographum exstat in confirmatione Josephi II., Romanorum imperatoris, Viennae 1783 ian. 13 data, cuius confirmationis autographum ibidem asservatur (D). — In tergo exemplaris B versio Bohemica eiusdem vidimationis exstat (T 1). — Exstant denique hae aliae versiones Bohemicae: in mnsro chartaceo „Liber memorabilium“ dicto ex anno 1659, in eodem archivo (sign. E 16) asservato, fol. 18 (T 2); in mnsro chartaceo eiusdem saeculi „Paměti města Litomyšle“ dicto, olim in bibliotheca Valdsteiniana Duchcoviensi, nunc in Mnichovo Hradiště (sign. 10 47-10-3) asservato, fol. 81—82 (T 3); in vidimatione civitatis Vysoké Mýto, ibidem 1731 dec. 14 data, in archivo civitatis Polička asservata (T 4). E quibus versionibus T 1 tantum inferius sub * praebemus.*

*Ed: Petzel, Urkundenbuch, pag. 114 num. 88 (ex B). — Eisell, Polička, pag. 6 (e quodam apographo). — Hájek, Polička, pag. 59—61 (fortasse e quodam libro memorabilium cum 15 versione Bohemica). — CIM II, pag. 42 num. 14 (ex B), pag. 46 ad num. 14 (ex T 1).
Reg: Reg II, pag. 191 num. 499. — Sedláček, Paměti a doklady, pag. 161 num. 6.
Lit: Cf. etiam sub Ed. — Benda-Hánil, Dějiny v pramenech, pag. 58—59 (translatio in linguam Bohemicam). — Kavka, Československé dějiny, pag. 364—365 (idem). — Růžička-Krušina, Dějiny města Poličky, pag. 19 (imago phototyp. B). — Dušková, Urkundenwesen, pag. 281, 20 282, 361 (Lw).*

Dictator: P II 58 = cancellariae regiae (partis Bohemicae) proprius. Textum chartae ex B inferius praebemus manifestis erroribus necnon variationibus orthographicis textus C et D praeermissis.

Vide: II. 1 a, P. O. II., P II 58 (C), 4 b, De chartae apud locatores usu (H), 5, De chartae 25 apud civitates usu (DD).

In nomine sancte et individue trinitatis amen. Nos Ottogarus, dei gracia rex Bohemie, dux Austrie et Stirie et marchio Moraue, omnibus in perpetuum. Scientes, quod in multitudine populi sit gloria principis quodque in numerositate subditorum attollatur honor et potentia regie maiestatis, ad honorem et decus principatuum 30 nostrorum loca deserta et invia, quorum ad hec situacio habilis est et apta, per filios hominum inhabitari et excoli procuramus divinis obsequiis et humanis usibus profutura. Prosequentes itaque premissa zelo et affectione ferventi habita deliberacione bona et consilio maturo commisimus^a Cunrado de Lewendorf, quem in talibus audivimus esse virum idoneum et expertum, et iniunximus ei, ut novellam plantacionem 35 nostre civitatis in Policzek una cum omnibus hereditatibus et agris cultis et incultis, silvis, nemoribus, venacionibus, pratis, pascuis, aquis et aquarum decursibus,^b piscacionibus et generaliter omnibus, que infra spacium^c miliaris^c in longum et in latum dicte adiacent civitati, quocumque nomine censeantur, locare et fructifera nobis 40 facere debeat sub iure, paccionibus et condicionibus subnotatis: Tenebit enim dictus 40 Cunradus et sui heredes legitimi masculini sexus advocaciam et iudicium civitatis eiusdem in Policzek et villarum omnium, que sunt in presenti et fient in posterum infra dictas metas hereditatis tocuis, iure hereditario. Eruntque tam in civitate quam

in villis iura et iudicia, que in civitate nostra Alta Muta et villis adiacentibus eidem
vigere noscuntur.¹ Et due partes de iudicio nos contingent; homicidia quoque et culpe
maiores, que tangunt sententiam sanguinis et vergunt in interitum personarum, in
villis perpetrare, iudicabuntur per dictum Cunradum aut suos heredes vel eum, qui
5 ei per empcionem legitimam aut suis heredibus successerit in Policzek civitate pre-
tacta; causas vero minores iudicabunt iudices villarum illarum, in quibus perpetrare
fuerint. Et si fuerit pena pecuniaria pro culpa duodecim denarios non transcendens,
ad ipsum ville iudicem, in qua talis excessus fuerit perpetratus, et nullum alium
pertinebit. Si vero maior fuerit duodecim denariis, due partes pertinebunt nobis et
10 tertia pars cedit Cunrado sive suis heredibus vel emptori; et de hac parte tertia iudex
ville, qui iudicabit hanc causam, recipiet partem tertiam; et hac erit contentus.
Habebit quoque dictus Cunradus et sui heredes aut emptor, ut diximus, duos laneos
liberos absque censu et pacto. Item in Policzek civitate duo maccella pro vendendis
carnibus et totidem pro vendendis panibus libera et a censu soluta. Item in Lewen-
15 dorf thabernam unam libere tenebunt et nulle alie thaberne stabunt per villas alias
infra prenotati spacium miliaris, sed solummodo in Policzek infra ambitum civitatis.
Item in quattuor locis habebunt decursiones aquarum pro molendinis parandis et ea
libere possidebunt. Alia vero molendina, si que^a fieri poterint, iuxta proborum viro-
rum estimacionem et taxationem nobis ad solucionem annuam tenebuntur transacto
20 sue tempore libertatis. De agris vero et hereditate, que per unum miliare, ut diximus,
adiacent memorate civitati in Policzek, qui estimati sunt ultra quam ad octingentos
laneos, locabuntur ad civitatem quinquaginta lanei, quorum possessores per decem
et octo annos habebunt libertatem in omnibus plenariam et perfectam. Incole vero
hereditatum et agrorum iam cultorum infra spacium miliaris sepe dicti, qui respectum
25 habebunt in Policzek civitatem; solvent censum et pactum, iuxta quod libertas eis
data dinoscitur exspirare. Et hii agri una cum agris adhuc nemorosis et incultis, qui
ab eo tempore, quo primum fuerint seminati, per viginti annos plenaria libertate
gaudebunt et apponentur ad villas infra miliare a^e civitate sepe dicta Policzek sitas
et ad eam, ut premisimus, pertinentes. Et postquam exspiraverit libertas, dabitur
30 nobis annuatim de uno quoque laneorum istorum fertio unus Lutomislicensis ponderis
et argenti. Item insuper dabuntur de laneo^f quolibet sex tine siliginis et sex tine avene
measure ad presens apud Lutomisl usitate. Et ut Cunradus supradictus magis sit
sollicitus et intentus in locacione pretacta, concedimus eidem et suis heredibus aut
emptori, quod laneus decimus per totam istam hereditatem, de qua diximus, eis
35 pertineat pleno iure. Insuper, ut videamur attollere et meliorare condiciones et statum
ad dictam hereditatem nostram in Policzek venire volencium, nostre gracie sub ob-
tentu inhibemus striccius, ne quis eos impediat vel retardet, libertamusque ipsos ab
omni theloneo sive muta securamusque ipsos et absolvimus per biennium ab omni
impeticione cuiuscumque cause et culpe alibi perpetrare, debito dumtaxat excepto;
40 hiis interpositis et adiectis, quod via et strata publica de Alta Muta versus Brunnam
per dictam civitatem in Policzek et non alibi ex directo procedat. Statuimus insuper,

quod thelonearius sive nunccius eius signa mute sue extra civitatem in Policzek^o et non in ea expetat et requirat a viatoribus, prout apud Altam Mutam fieri consuetum est. Et ut universa et singula robur et vigorem perpetuo valiturum valeant obtinere, presentes sigillorum nostrorum caractere mandamus communiri testibus, qui aderant, subnotatis, qui sunt: Andreas camerarius, Diuissius dapifer, Gallus pincerna et VI.² 5 de Noua Domo succamerarius Boemie, Vlrucus de Dozwenholcz, Zmilo de Brumow, Henko marescalcus Boemie, Ludizlaus forestarius Moraue, Chunradus magister coquine, Wenczo subpincerna, Cunradus de Reno et alii plures. Actum apud Misemburk anno Domini M^oCCLXV, datum apud Pragam per manus magistrorum Petri et Vlruci, prothonotariorum nostrorum, V^o kalendas octobris, coronacionis nostre anno 10 quarto.

457.*

Ve jméno svaté a nerozdílné trojice amen. My Ottagarus, boží milostí král český, vévoda rakúský a štirský a markrabě moravský, všem budúcím na věky. Vědúce, že ve množství lidu jest chvála kniežete i také v rozmnožení poddaných ukazuje se čest a moc královská, k velebnosti, ku poctivosti a k slušnosti kniežetství našeho místa spustlá a scestná, kterýchž k tomu stavení hodné jest a hotové, skrze syny lidské přebývati a vyklučovati spuůsobujem bozskému přísluhování a lidskému pozívání prospěšna. A tak konajíce předložené věci láskú a horlivú žádostí, majíce rozmyšlenie dobré a zdravú radu, poručili sme Kunradovi z Limberka, kteréhož v takových věcech slyšeli sme býti muže hodného a opatrného, i přikázali sme jemu, aby novotnie 20 štěpenie města našeho Poličky i se všemi dědinami a rolemi ornými i neornými, s lesy, háji, s lovy, s lukami, pastvami, vodami a s běhy vodnými, s lovy rybnými a obyčejně se všemi věcmi, kteréž níže na dlúhost i na širokost k řečenému městu příleží, kterýmiž kolivěk jmény nazvány byly by, zpuosobiti a užitečno nám učiniti pod právem peněžitým a úmluvami podepsanými: Protož držeti bude Cunrad řečený a jeho dědicové praví muzského pohlavie rychtářství a fojství téhož města 25 Poličky i všech vsí, kteréž nyní jsou a budú v času potom budúcím v těch řečených mezích dědicství všeho, právem dědičným. I budú tak v městě, jakožto ve vsech k němu příslušejících ustavena sú v své moci, dvě čiestě súduov nám příslušetí budú; vraždy pak a viny většie, kteréž dotýkají krve odsúzenie a jdú na zahubenie osob, ve vsech učiněné, súzeny budú skrze svrchupsaného Cunrada a neb jeho dědice neb toho, kterýž by jemu skrze kúpenie pravé a zřiezenie 30 nebo jeho dědicuom budúci byl v Poličce; ale žaloby menšie súditi budú rychtáři vesnic těch, v kterýchž učiněny byly by. A bude-li vina peněžitá za vinu dvanáct peněz nepřislušejíce, k tomu rychtáři té vsi, v kteréž takové stalo by se provinněnie učiněné, příslušetí bude, a k nižádnému jinému. Pakli by většie byla XII denárú, dvě čiesti příslušetí budú nám a třetie částka dostane

457. a) ‚omissimus‘ B. — b) ‚decursionibus‘ B. — c-c) Deest B. — d) ‚qua‘ B. — e) Deest B. — f) 35 ‚lane‘ B. — g) ‚Policzk‘ B.

¹⁾ *Omnia iura harum civitatum ad iura civitatis Hradec Králové (CDB II, pag. 272 num. 278) pertinent.* — ²⁾ *Vlrucus.*

se Kunradovi a neb jeho dědicuom a nebo kupci; a s té čiesti třetí rychtář ten, kterýž súdil jest při, vezme částku třetí a na té dosti mieti bude i jeho rodičové. A tak řečený Kunrad mieti bude i jeho dědicové a nebo kupec, jakož sme řekli, dva lány svobodná bez úroka a poplatkuov. Také v městě Poličce mieti bude dva masná krámy ku prodávání masa a tolikéž ku prodávání chleba 5 svobodná a od úroka sprostěná. Také v Limberku krčmu jednu v svobodě držeti budú a žádné jiné krčmy nestanú po jiných vseh v předepsaném prochodu míle jedné, toliko v Poličce v vohradě města. Také ve čtyřech místech budú mieti zběhy vodné k vzdělání^a mlýnuov a těm v svobodě vládnúti budú. Jiní pak mlýnové, ač by kteří býti mohli, podle poctivých a opatrných mužuoV polozenie a činěnie nám k placení ročníemu dlužni budú po času minulé svobody. S rolí pak a s dědictvie, kteráž přes jednu míli, jakož sme řekli, příležiti k často^b jmenovanému městu Poličce, jakož polození jsú viec osmi set lánuov, odloženi budú k městu padesát lánuov, kterýchžto vladavé za osmnáste let budú mieti lhuotu a svobodu ve všech věcech plnú a dokonalú. Přebyvatelé pak dědictvie a rolí již orných v prochodu míle často řečené, kterýchž zření bude k městu Poličce, platiti budú úrok a peněžitý poplatek podle toho, když svoboda jim daná poznává se 15 jim vyjítí. A ty role i s rolími ještě háji porostlými a neornými, kteříž od toho času, jakož najprve byli by posieváni, přese dvadcti let plné svobody užívati budú, posazeni a přiloženi budú k vesnicem v míli od města často řečeného Poličky osazeném a k němu, jakož předpověděli sme, příslušejíce. A když by vyšla svoboda, dáváno bude nám s jednoho každého lánú těchto věrdunk jeden litomyšlské váhy a stříebra. A opět dávati budú s lánú každého šest korcuov žita a šest korcuov 20 ovsu miery toho času v Litomyšli obyčejné. A aby svrchu psaný Kunrad viece byl pilen a snažen v osazování předepsaným, puojčujem jemu i dědicuom jeho a nebo kupci, aby desátý lán po všem tomto dědictví, o kterémž psali jsme jim, příslušal plným právem. A nad to abychme viděni byli vyzdvihnutí a polepšiti úmluvy a vysazenie k řečenému dědictví našemu k Poličce chtějícím přijítí, pod obranu milosti naše přísně přikazujem, aby jim žádný nepřekážel ani obmeškával; 25 protož je vysvobozujem od každého cla neb mýta a bezpečny je činíme a sproštujem^c přese dvě letě od všeliké nesnáze a puotky kteréhož koli zavinněnie a viny jinde přestúpené, toliko dluh vymieňujíc; těchto věcí přiložených a příčiněných aby cesta a silnice obecná od Vysokého Mýta k Brnu skrze město Poličku a ne jinudy aby šla. A dále ustanovili sme, aby mýtný a nebo posel jeho znamenie mýta svého před městem Poličkú a ne v něm upomínal a žádal od pocestných, 30 jakožto u Vysokém Mýtě jest obyčejno. A aby všecky věci svrchu psané pevnost a mocnost věčně^d obdržeti mohly, tento list nápisem^e pečeti našimi utvrditi kázali sme svědkuoV, kteříž při tom byli, předepsaných,^e jenž sú tito: Ondřej komorník, Diviš maršálek krmi, Havel šenk, Oldřich z Nového Domu podkomoří český, Oldřich z Drnholce, Smil z Brumova, Henyk maršálek český, Ludislav nápravník moravský, Chum kuchmistr, Venco podšěnie, Kunrad z Ryna a jiných 35 viece. Dálo se u Misinberku léta božieho M^oCC^oLXV, dán v Praze skrze ruce mistruoV Petra a Oldřicha, najvyšších písařuoV našich, páté kalendy řijna měsíce, korunování našeho léta čtvrtého.

457.* ^a) ,zvdělání' T. — ^b) ,času' T. — ^c) ,sproštujem' T. — ^d) ,mohlu' *sequitur in T.* — ^e) *Ita T.* — ^f) ,CCCC^o T.